

یادمان‌ها-دفاع مقدس

هشت سال دفاع مقدس، آثار با ارزش و معنوی را بر جای گذاشت که نشانگر روزهای پرفراز و نشیب، تلخ و شیرین حماسه آفرینان صحنه‌های جنگ است. جنگ تحمیلی عراق علیه ایران، با تمام ویرانگری‌هایش دارای فرهنگ انتقالی به نسل‌های بعدی است، فرهنگ جنگ خودمجموعه‌ای است از عملکردها، نگرش‌ها، روش‌ها، آفرینش‌های هنری و ادبی سال‌های جنگ و پس از آن. باید توجه کرد که انتقال این فرهنگ و حماسه‌ها به نسل‌های بعدی و حفظ ارزش‌ها و آثار این سال‌ها یکی از مهم‌ترین اقداماتی است که باید بدان توجه شود. ساخت موزه‌های مربوط به دوران هشت سال دفاع مقدس، انتشار کتاب‌ها، مقالات و خاطرات این دوران، ساخت فیلم‌ها، برپایی یادمان‌ها و مراسم‌های مربوط به دفاع مقدس از جمله اقدامات مهم برای حفظ و نشر آثار و ارزش‌های این سال‌های مقدس است.

معرفی یادمان‌ها

یادمان شلمچه

منطقه مرزی شلمچه، در غرب خرمشهر و نزدیک‌ترین منطقه مرزی به بصره می‌باشد. شلمچه از شمال به حسینییه، از جنوب به اروندرود، از شرق به خرمشهر و از غرب به خط مرزی ایران و عراق محدود می‌شود. منطقه‌ای در آن سوی مرز در خاک عراق نیز با نام شلمچه وجود دارد. منطقه مرزی شلمچه، در تاریخ ۳۱ شهریورماه ۱۳۵۹ یکی از محورهای حمله نیروهای عراق به خرمشهر بود. با وجود این که؛ خرمشهر در پی عملیات بیت المقدس توسط نیروهای رزمنده اسلام آزاد شد ولی شلمچه، همچنان در تصرف ارتش بعث باقی ماند تا این که در تاریخ ۵ دی ماه ۱۳۶۵، به دنبال عملیات کربلای ۵، مواضع دشمنان در این منطقه مرزی توسط نیروهای رزمنده اسلام در هم شکست و شلمچه آزاد شد.

یادمان طلائیہ

طلائیہ در غرب استان خوزستان و در نزدیکی مرز عراق در دهستان بنی صالح از بخش هویزه شهرستان دشت

آزادگان واقع شده است. این منطقه از جنوب و غرب با کشور عراق، از شرق با کوشک و از شمال با سه راهی فتح و چهارراه برزگر همسایه است. منطقه طلائیه یکی از محورهای اصلی حمله عراق در سال ۱۳۵۹ برای پیشروی به سمت حمیدیه و اهواز بود. همچنین این منطقه مهم ترین محور عملیاتی خیبر و بدر به شمار می رود. بعد از جنگ در این مکان محلی برای جستجوی پیکر مطهر شهدا دایر شد، در مکانی که تعداد زیادی از شهدا کشف شد. حسینیه ای به نام حسینیه حضرت ابوالفضل(ع) بنا شد که اکنون میزبان زائران کربلای طلائیه می باشد.

یادمان فکه

فکه، منطقه ای بیابانی در شمال غرب خوزستان و جنوب شرق استان ایلام است که از جنوب با چزابه و شهر بستان، از شرق با میشداخ و رقابیه، از شمال غرب با عین خوش و شهر موسیان، از شمال شرق با چنانه، برغازه و شهر شوش و از غرب با استان العماره عراق همسایه است.

منطقه فکه، بیابانی و سرزمین شن های روان است که نیروهای بعث عراق پس از اشغال این منطقه در آن ۱۶ رده مانع برای رزمندگان اسلام ایجاد کرده بودند. رزمندگان اسلام در عملیات والفجر مقدماتی پس از نبردی سخت به محاصره نیروهای دشمن در آمدند و عده ای نیز مجبور به عقب نشینی شدند. به همین دلیل این منطقه مزین به خون شهدای عملیات های والفجر مقدماتی، والفجر ۱، سردارانی چون حسن باقری، مجید بقایی، مرتضی آوینی و نیز شهدای تفحص است.

یادمان دهلاویه

دهلاویه، روستایی در شمال غرب سوسنگرد است که در روزهای اول جنگ مورد حمله نیروهای عراق قرار گرفت، هرچند نیروهای مردمی این روستا توانستند مدت ۱۰ روز در برابر حمله دشمنان سرسختانه مقاومت کنند، اما سرانجام روستا در تاریخ ۲۴ آبان ۱۳۵۹ به تصرف نیروهای عراق درآمد. دهلاویه پس از چندین عملیات بالاخره، در پی عملیات آیت الله مدنی، در تاریخ ۲۷ شهریورماه سال ۱۳۶۰، آزاد شد. همچنین این منطقه محل شهادت بزرگانی چون؛ ایرج رستمی، غیور اصلی و دکتر مصطفی چمران، فرمانده ستاد جنگ های نا منظم و وزیر دفاع است. زمانی که شهید چمران برای معرفی فرمانده جدید عازم دهلاویه شد در پشت کانال این منطقه بر اثر اصابت گلوله خمپاره به شدت مجروح شد و هنگام انتقال به اهواز به شهادت رسید. بنیاد حفظ آثار و ارزش های دفاع مقدس نیز به منظور پاسداشت رشادت شهید دکتر مصطفی چمران، در سال ۱۳۷۴، بنای یادبودی در محل اصابت گلوله خمپاره به این شهید بزرگوار با نام «یادمان شهید مصطفی چمران» بنا نهاد.

